

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevur: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krišjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmur Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Seksti ár í stríði fyri einum betri samfelag

Í MORGIN eru liðin seksti ár síðan Mourentius Viðstein, Anton Nielsen, P.M. Dam og mangir aðrir finga Sosialin út.

FRÁ FYRSTA degi var hann í parti við teimum arbeiðandi, teimum undirprivilegjaðu og teimum, sum minst formáddu sær. Væl vóru bløð frammanundan, sum onkuntíð mintu á stættastríðið — eitt nú Tingakrossur og F.F. blaðið. Men fyrri fyrstu ferð í Føroya søgu kundu fólk lesa eitt blað, hvar stættastríð var grundarlagið undir øllum tí politiska tilfari, blaðið bar fram. Fyri fyrstu ferð kundi fjøldin av fólkinum — tey ognarleysu, tey gomlu og tey verjuleysu svart upp á hvítt lesa, at tað var nakar, sum stríddi teirra stríð. Sum vardi tey og sum kravdi, at ágóðin av framleiðsluni skuldi býttast javnt millum allar samfelagsins borgarar.

META VIT um hesi seksti árin, so kunnu vit skjótt sláa fast, at tað sjálvsagt ikki hevur eydnast skiftandi blaðstjórum at halda hesa linju í hvørjum einasta blað — tað vil so vera og »eingin rósa er rósa allan dagin«, sum skaldið tekur til. Men tá hetta er sagt og viðgingið, eigur tað eisini at verða sligið fast at hóast brek og lýti, upp- og niðurtúrar, so hevur Sosialurin øll hesi seksti árin varðveitt ein grundleggjandi vinstravendan blaðmoral, sum ger, at týðningur hansara fyri føroyskt framburðsstarv ikki kann yvirmetast. Sosialurin hevur altíð víst á vandan frá høgri, hann hevur altíð vart fólkaræðið og hann hevur oftast verið tann fyrsti at vísa á vandar, sum hótta fólk og umhvørvi. Í hesum sínum

oddagrein

virkssemi hevur hann ikki bert havt stóran týðning fyri almenna orðaskiftið í Føroyum, men hann hevur áhaldandi sýnt seg sum javnaðarflokksins samvitska — altíð fúsar, tá holdið var veikt og flokkurin hótti við at fara av kósini, soleiðis sum allir flokkar gera við hvørt. Javnaðarflokkurin eigur tí at vera Sosialinum takksamur fyri hetta starv hansara og ikki minni fyri starv hansara sum boðberi av sosialistisku samfelags-hugsjónini.

TÍÐIR skifta og vit broytast við. Hetta er ein sannroynd, so gomul sum mannaættin. Sosialurin hevur skift andlit og stíl — hevur fylgt við tíðini og er vorðin tíðindablað, uttan at ganga upp á akkord við sínum sosialistisku og progressivu samvitsku. Hetta er ikki so lítið av einum bragdi og kann henda linja haldast í framtíðini, eru bæði flokkur og blað væl farin.

TAÐ ER tørvur á blaði sum Sosialinum, serliga nú, hvar høggrágangurin móti javnaðarflokkinum, samfelagi og einstaklingum ongantíð hevur verið frekari enn tað sama.

HETTA sagt í allari beskeðinheit. Eftir er bert at siga, at Sosialurin ætlar sær at halda «omu kós sum hann hevur gjørt higartil — sum varðmaður fyri fólkaræðið, sum verji hjá tí einstaka sum høggra mannagangstrarar søkja at, sum kyndil hjá sosialismuni og ikki minst sum eitt vónandi enn betur tíðindablað, ið lesarin kann líta á.

Regattain mundi verið av ongum

Føroyingafølgini í Hvidovre, Ballerup og Helsingør skipa næsta vikuskifti fyri jóansøkuhaldi sunnan fyri Keypmannahavn, í Hundige.

Tiltøkini eru mong, so sum kappróður, sigling, dansur, sangur og kappingar av ymsum slag.

M.A. var ætlanin, at Føroyakórið í Keypmannahavn skuldi syngja við setanina av stevnuni, men leiðslan fyri stevnuni hevði ikki hugsað seg nóg væl um, tá hon valdi røðarar til setanina, og tí kom sperril.

Teir høvdu biðið amtsborgmeisteran, harra Per Kålund og borgmeisteran í Greve, harra K.E. Ullerichs um at røða og var hetta í lagi. Men, so høvdu teir eisini biðið annað fólkatingsumboðið — Óla Breckmann — siga nokur orð.

Tá kórið frætti hetta, gjørdist rok, tey noktaðu

at luttaka, tí tey vildu ikki verða sett við síðuna av Óla Breckmann.

Aftaná drúgvar samráðingar fekkst tibetur eitt kompromi í lag, tí tað vildi verið keðiligt, um kórið av hesum mistaki hjá leiðsluni ikki slapp at luttaka.

Semjan gongur úr uppá, at Óli luttækur í setanini kl. 13, og kórið hevur so framfærslu kl. 16. Tá halda tey seg vera komin í hóskandi frástøðu frá Óla Breckmann, so tey uttan at skammast kunnu koma fram í ljósið.

Undirritaða hevur spurt eitt teirra, hvi tey reagera soleiðis og sigur við komandi:

»Vit eru leidd og keddi av hesum manni, sum hevur skatt umdømi okkara so nógv.

Danir spyrja okkum um handan originalin, sum føroyingar hava sent niður í fólkatíngið, og siga, at ein skuldi ikki trúð, at

hann kom úr Føroyum, men úr onkrum frumskógi, ella at hann er ein uppfturgivin steinaldarmaður.

Aðrir tosa um »ham abekatten« fra Nordatlanten.

Hann er so egin og uttanfyri alt teir kenna, at teir kunnu ikki taka hann. Hann er verri enn tað mest marghátliga ein hevur sæð úr nøkrum flokki í Danmark, og so eru danir illir inn á pakkarnar, hann hevur sent teimum, og teir spyrja, um hann ikki júst lovaði at halda seg uttanfyri blokkarnar á tingi.

Jú, vit hava »doyað« nógv av hesum forstýraða element, og nú vildu vit siga føroyingum heima frá, at vit góðtaka ikki at uppráðka saman við honum.

Sk.

Opið bræv til landsskúla- stjóran

Ikki hevur tað altíð verið fyri tað góða, at føroyskir studentaskúlar og HF-skeið hava verið umtalað í fjølmiðlunum. Vit, sum hava okkara dagliga starv á hesum útbúvingarstøðum, plaga ikki at taka okkum tykni av hesum.

Men tá ið landsskúlastjórin alment kemur við ósannindum, mugu vit tala harðliga at.

Í samrøðuni við landsskúlastjóran í »Degi og viku« hóskvöldið 14.5.-87 spurdi sjónvarpskvinnan, hvi uppgávurnar til próvtøkuna í fiskivinnu ikki vóru tøk til tíðina. Landsskúlastjórin svaraði:

»Tað var eitt hendiligt óhapp, sum kom fyri hesa ferð.

... tað var tað, at tá ið vit skuldu hava uppgávurnar út til skúlarnar, tá vóru tær ikki ordiliga lidnar, soleiðis at tær kundu fara út, tí máttu vit biða við teimum.

Spurður, um uppgávunevndirnar móguliga kundu arbeitt skjótari, svaraði landsskúlastjórin m.a.:

»Tær kunnu neyvan arbeiða skjótari, ...

... Men eitt, sum vit kundu hugsað okkum, tað er tað, at vit settu eina tíðarfreist, sum lá longur

burtur frá próvtøkuni ...»

Hetta svar gevur fólk — eins og sjónvarpskvinnuni — varhugan av, at uppgávunevndirnar eru orsök til óskilið. Hetta er ikki so, og tað átti landsskúlastjórin at vita.

Ein treyt, fyri at viðurskiptini kunnu gerast betri, er, at landsskúlastjórin ikki leggur skuldina á sakleys fólk, sum hava gjørt eitt reiðiligt arbeiði, men fer eftir teimum, ið hava misrøkt arbeiðið.

Uppgávunevndirnar eru í høvuðsheitum lidnar við sitt arbeiði 1. mars, ið landsskúlafyrisingin hevur sett sum freist. Eftir henda dag skal fyrisingin gera sín part av uppgávarbeiðnum (uppseting, rættlestur og prenting). Landsskúlastjórin veit fullvæl, at tað er hetta arbeiði, ið ikki verður gjørt til tíðina.

Valdandi ábyrgdarloysi frá fyrisingarinnar síðu er tíverri einki nýtt fyrbrigdi. Skilið var eisini uttan fyri alt sømiligt mark við próvtøkuna fyri einum ári síðan. Landskúlafyrisingin varð tá gjørd varug við óskilið, og hevur síðani lovað bót og betring. Kortini hevur óskilið ongantíð verið so ringt sum í ár, so vit mugu taka til eftirtektar, at tey

gívu lyftini bert vóru tóm orð.

Harmiligt er at noyðast at minna landsskúlastjóran alment á skyldu sína. Í reglugerðini fyri landsskúlastjóran stendur í paragr. 2, stk. 2.:

»Landsskúlastjórin skipar fyri, at tær próvtøkur og royndir, sum ásettar eru í lóggávuni fyri undirvisingarverkið, verða hildnar.

Tiskil fer landsskúlastjórin ov lættliga um hetta mál við at kalla tað »hendiligt óhapp«.

Tað má metast sum eitt alment krav, at studenta- og HF-prógvið ikki verður gjørt óálitandi av ósketni, líkasælu og vantandi virðing, ið hevur eyðkent arbeiðslagið á landsskúlafyrisingini viðvíkjandi próvtøkuni.

Vit krevja tí, at landsskúlastjórin alment kemur við eini rættleiðing. Lærararáðið í Hoydølum Lærararáðið við Gøtugjógv